

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

ζωή μεθόρια

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

 ΕΚΔΟΤΙΚΗ
ΠΑΤΑΚΗ

ΖΩΗ ΜΕΘΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

- 1990 *Κρυμμένοι άνθρωποι* (μυθιστόρημα), 1η έκδοση
Εκδόσεις Νέα Σύνορα – Α. Α. Λιβάνης,
2η αναθεωρημένη έκδοση Εκδόσεις Πατάκη 2002
- 1991 *Ο αρχαίος φαλλός* (διηγήματα), Εκδόσεις Νέα
Σύνορα – Α. Α. Λιβάνης, 2η αναθεωρημένη έκδοση
Εκδόσεις Κέδρος 1995 (υπό έκδοση από τις Εκδόσεις
Πατάκη)
- 1993 *Ο Ναύτης* (μυθιστόρημα), Εκδόσεις Κέδρος
2η αναθεωρημένη έκδοση Εκδόσεις Πατάκη 2013
- 1996 *Ο χορευτής στον ελαιώνα* (μυθιστόρημα), Εκδόσεις
Κέδρος (υπό έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη)
- 1998 *Τα νερά της Χερσονήσου* (μυθιστόρημα), Εκδόσεις
Κέδρος (υπό έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη)
- 2001 *Το Παρτάλι* (μυθιστόρημα), Εκδόσεις Πατάκη
- 2003 *Έξω απ' το σώμα* (μυθιστόρημα), Εκδόσεις Πατάκη
- 2005 *Αλούζα, Χίλιοι και ένας εραστές* (μυθιστόρημα),
Εκδόσεις Πατάκη
- 2007 *Χάρτες* (διηγήματα), Εκδόσεις Πατάκη
- 2009 *Δεύτερη γέννα* (νουβέλα), Εκδόσεις Πατάκη
- 2010 *Ο παλαιστής και ο δερβίσης* (μυθιστόρημα),
Εκδόσεις Πατάκη
- 2012 *Το μυστικό της Έλλης* (μυθιστόρημα),
Εκδόσεις Πατάκη

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

ΖΩΗ ΜΕΘΟΡΙΑ

Μυθιστόρημα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία
Πεζογραφία – 361

Θεόδωρος Γρηγοριάδης, *Ζωή μεθόρια*

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Επιμέλεια-Διόρθωση: Ελένη Γεωργοστάθη

Σελιδοποίηση: ΦΑΣΜΑ ΑΦΟΙ Καπένη Ο.Ε.

Φιλμ-Μοντάζ: Μαρία Ποινιού-Ρένεση

Copyright© Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη)

και Θεόδωρος Γρηγοριάδης, Αθήνα, 2015

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Απρίλιος 2015

Κ.Ε.Τ. 9782 Κ.Ε.Π. 315/15

ISBN 978-960-16-6211-4

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ.

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Τ.Θ. 1213,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

Όμως ήμασταν μια γενιά –τόρα που τα ξανασκέφτομαι μπορώ και να το γενικεύω– που λατρέψαμε τη θεωρία, δεν ήμασταν πολλοί αλλά, έστω, εκείνοι, όσοι σπουδάσαμε μετά τη Χούντα, θέλαμε να ενσταλάξουμε μέσα μας και στον περίγυρό μας περισσότερες ιδέες και ελευθερίες. Να γιατί, κορίτσι πράμα, αγαπούσα τα «αγόρια μου», τους φαντάρους, τις πόρνες στο Βαρδάρι που πηγαίναμε να τις δούμε να καιροφυλακτούν στα στενά τις νύχτες, να γιατί είχαμε αναγάγει σε θεωρία τον έρωτα και πολλές φορές τον εξασκούσαμε αμήχανα... Δε θα ήθελα να ζήσω ως κατασκευασμένη γυναίκα αλλά δεν μπορούσα και να απορρίψω όλη εκείνη τη δουλειά που είχα κάνει για να μορφωθώ και να αποκτήσω ιδεολογίες και κοινωνική συνείδηση. Το όραμα μιας νέας γυναίκας ήταν ένα σημαντικό αίτημα, όπως κάποιοι άλλοι έφερναν το όραμα μιας νέας Ελλάδας που μόλις είχε γίνει δεκτή στην ΕΟΚ.

(από το σημειωματάριο της Ζωής)

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Why Can't We Live Together

ΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ χάλασε έξω από την Καβάλα. Εκεί επάνω, στην κατηφορική στροφή του Αγίου Σίλα, με την πόλη θρονιασμένη στη χερσόνησο και τη Θάσο απέναντι, βουνίσια και θεόρατη. Μια χαρά να βλέπεις τη θάλασσα και τα βουνά πιο πίσω, όμως δεν περνούσανε από εδώ για εκδρομή, κανονικό δρομολόγιο ήταν.

«Στα μισά της διαδρομής βρήκε να χαλάσει» μουρμούριζαν οι επιβάτες «μέρα μεσημέρι, πώς θα φτάσουμε;».

«Η κόρη μου με περιμένει» έλεγε μία άλλη.

Κάποιοι στρατιώτες ανάμεσα στον κόσμο αγωνιούσαν, οι πιο φαρωμένοι έλεγαν «Θα ζητήσουμε χαρτί από το ΚΤΕΛ της Αλεξανδρούπολης επειδή αργήσαμε, μη φάμε και καμία δεκάρα», κάτι τέτοια.

Η Ζωή βρήκε την ευκαιρία να ανάψει κάνα δυο τσιγάρα και να καπνίσει εισπνέοντας φρέσκο, καθαρό αέρα μαζί με τον τσιγαρίσιο. Κατά βάθος της άρεσε που είχε χαλάσει το λεωφορείο, καθυστερούσε την άγνωστη διαδρομή, ενώ της έδινε ευκαιρία να βλέπει γύρω της και να σκέφτεται. Ας πούμε, εδώ υπήρχε μια όμορφη πόλη, δε χρειαζόταν να τη στείλουν άλλες τρεις ώρες παραπέρα. Μέχρις εδώ το τρίωρο ήταν ευχάρι-

στο. Έκαναν και μια στάση στην Ασπροβάλτα, έφαγε και ένα άθλιο ρυζόγαλο, που το αισθανόταν να της ανακατεύει το στομάχι, τι το 'θελε. Έσιαξε τη φούστα της, ένα κομμάτι λινό ύφασμα που το έπαιρνε ο αέρας, ενώ για μια στιγμή ξανάφερε το χέρι στο μάγουλο.

Η Μάγδα θα της έλεγε *Πάρε το χέρι από εκεί, όσο το σκαλίζεις το πρόσωπο τόσο βαθαίνει.*

Ξαναμπήκε στο αυτοκίνητο να βγάλει ένα άλλο πακέτο τσιγάρα, που το είχε αφήμένο στο διχτάκι. Εμφανίστηκε ένα αυτοκίνητο της Τροχαίας και ο οδηγός μίλησε με τους αστυνομικούς. Έβαλαν ένα τρίγωνο για να μην εμποδίζουν την κίνηση και μετά ο εισπράκτορας προσπάθησε με ύφος επιτηδευμένο να τους καθησυχάσει: Πράγματι είναι μεγάλη η ζημιά, θα τους κατεβάσουν στο ΚΤΕΛ της Καβάλας και από εκεί θα βάλουν άλλο λεωφορείο.

Άρχισαν να ξεφορτώνουν τα μπαγκάζια τους. Εκείνη είχε μόνο μία μικρή βαλίτσα. Ένα τέταρτο μετά ήρθε το λεωφορείο, τους κατέβασε μέσα στην πόλη και τους άφησε εκεί. Η γκρίνια τώρα ήταν διάχυτη παντού. «Σε πόση ώρα» ρώτησε «θα φύγουμε;».

«Σε μισή ώρα το πολύ» απάντησε ο σταθμάρχης.

Η Ζωή βγήκε έξω, δυο μέτρα μπροστά της η θάλασσα, το φέρι μποτ φόρτωνε για Θάσο, μια μικρή ουρά αυτοκινήτων περίμεναν να επιβιβαστούν. Εδώ γεννήθηκε ο Γιάννης, σκέφτηκε και χαμογέλασε στη σκέψη του. Τώρα θα πλέει στα πέλαγα. Λες και αυτή η κακοτυχία ήταν μοιραίο να της τον θυμίσει.

Καθώς στεκόταν μπροστά στο λιμάνι, σκεφτόταν ότι ποτέ στη Θεσσαλονίκη δεν είχε πάθος με τη θάλασσα.

Την παραλία την είχαν για βόλτες, ο Θερμαϊκός έκλεινε σαν μια λίμνη αβαθής, στο κτήμα τους σπάνια πατούσε από τότε που απομακρύνθηκε από τους γονείς της. Εδώ όμως η θάλασσα ήταν ολοφάνερα μπροστά στην πόλη και την ακουμπούσε, ήταν αναπόσπαστο μέρος της. Προχώρησε λίγο ακόμα και χάζεψε τα καΐκια που ήταν δεμένα αριστερά, μπροστά από το ξενοδοχείο Γαλαξίας. Ξεπρόβαλαν κάποιοι σκουρόχρωμοι ψαράδες. Απέναντι, το κάστρο με το φρούριο, η παλιά πόλη, παραδοσιακά κτίρια που θύμιζαν κάπως και το Γεντί Κουλέ της Θεσσαλονίκης.

Η πόλη έχει κάτι από τον Γιάννη, είπε νοσταλγικά. Και τότε ακριβώς μετάνιωσε για κάτι περασμένο αλλά δεν έδωσε συνέχεια...

Μάλιστα. Αυτό ήταν: δεν έπρεπε να τον αφήσει έτσι, χωρίς ίχνη και χωρίς μια προοπτική. Εκείνος δεν ήξερε καλά καλά πού βρισκόταν αυτή και εκείνη δε γνώριζε τι θα της συνέβαινε στο εξής. Έχοντας κλείσει μια εκκρεμότητα με τον Ραϊντ, δεν μπορούσε να συντηρήσει μία ακόμα.

Ξεχάστηκε μπρος στη θάλασσα και στα καΐκια. Στο μεταξύ, οι μαυριδεροί ψαράδες πάνω στο κατάστρωμα την κοίταζαν χαμογελώντας, ένας τής έκανε ένα νόημα σαν καλημέρα, μπορεί και να εννοούσε *Αν θέλεις, ανέβα επάνω*. Κόντευε δώδεκα το μεσημέρι, Σεπτέμβρης ζεστός και υγρός, αλλά ένα αεράκι από το πέλαγος διαπερνούσε τα ρούχα και το δέρμα της.

«Χριστέ μου» αναφώνησε. «Το λεωφορείο!»

Άνοιξε το βήμα της και γύρισε πίσω στο ΚΤΕΛ σε μια στιγμή που αναγγέλλονταν οι αναχωρήσεις πολλών

δρομολογίων. Βαβούρα μεγάλη. Έτρεξε στην πλευρά που πίστευε ότι βρισκόταν το δικό της λεωφορείο. Δεν αναγνώρισε κανέναν επιβάτη. Η βαλίτσα της ήταν αφημένη στον χώρο των αποσκευών, ενώ ο κύριος που είχε ρωτήσει για τα δρομολόγια την αντιμετώπισε σαν την απείθαρχη κόρη του.

«Δεν μπορούσε να σας περιμένει ένα ολόκληρο λεωφορείο, δεσποινίς μου. Πού είχατε πάει;»

«Χάθηκα» του είπε. «Τώρα τελευταία χάνομαι διαρκώς».

Εκείνος δεν έδωσε συνέχεια. Την ενημέρωσε ότι έπρεπε να περιμένει άλλο ένα δίωρο για το επόμενο διερχόμενο του Έβρου. Τα είχε κάνει μαντάρα, σκεφτόταν καθώς κάπνιζε μέσα σε ένα καφέ με το όνομα Μυροβόλος. Ρουφούσε τον τούρκικο και κοίταζε μπροστά το νερό.

Γαμώτο, πού ξεκίνησα να πάω, σκεφτόταν, μήπως τα έκανα όλα άνω κάτω;

Προς στιγμήν πήγε να πανικοβληθεί και μετά σκέφτηκε ότι πρακτικά έπρεπε την επομένη να παρουσιαστεί στο Γραφείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Αλεξανδρούπολης. Μετά θα της ανακοίνωναν σε ποιο σχολείο θα την τοποθετούσαν. Άγνωστο και αυτό. Μια χαρά ξεκινούσαν όλα, με έναν ξεριζωμό, μια μετατόπιση. Λες και ήταν ηρωίδα σε ένα βιβλίο που ευχαρίστως θα διάβαζε αν είχε και τον χρόνο να διαβάσει, ειδικά από τότε που άρχισαν οι ετοιμασίες για το ταξίδι αυτό. Στο λεωφορείο ζαλιζόταν, τι κρίμα, πάντα κρατούσε ένα βιβλίο, πιο πολύ για παρηγοριά.

Ο φραπές τελείωνε σε ένα μαυριδερό κατακάθι. Κά-

πνισε άλλο ένα τσιγάρο και κοίταξε το ρολόι της. Άλλα είκοσι λεπτά.

*
**

[...] Εκείνος καθόταν συνήθως μόνος του. Παρότι είκοσι τριών, αισθανόταν ο μεγαλύτερος στην τάξη μέσα. Η μόνη ίσως συνομήλική του ήταν η δασκάλα του. Τον είχε προσέξει εξ αρχής, δεν ήταν αδιάφορη απέναντι στον μαθητή της αλλά απέφευγε κάθε ιδιαίτερη επαφή. Όταν σχολούσαν, ήταν πια δέκα το βράδυ, το πιο αργοπορημένο τμήμα αγγλικών για ενηλίκους στην πόλη, κι εκείνος καθυστερούσε επίτηδες λες, αλλά αυτή τον προσπερνούσε. Μόνο στη Ναταλία μίλησε γι' αυτόν, και εκείνη, που την ήξερε καλά, κατάλαβε ότι μάλλον την ενδιέφερε. Ήταν η εποχή που ο Ραϊντ ετοιμαζόταν να φύγει στη Συρία οριστικά, είχε μόλις ορκιστεί και η σχέση τους έσβηνε μέρα με τη μέρα. Η Ναταλία τής είχε πει, εκεί στο Ντορέ, στα χαλαρά, ανάμεσα σε τσιγάρα και σοκολατίνες, «Μα γιατί δεν του μιλάς, σε φροντιστήριο διδάσκεις, είναι μαθητής ενήλικας, τι φοβάσαι;».

Μια περίεργη ηθική την είχε καταπλακώσει καθώς μπήκε να διδάξει στο φροντιστήριο, ίσως και γιατί ήταν η πρώτη της φορά.

Και τότε ξαφνικά αναπήδησε:

«Ναταλία, μόλις πέρασε απ' έξω!»

«Ποιος;»

«Αυτός, ο Γιάννης, ο μαθητής μου».

Η Ναταλία μόλις που πρόλαβε να δει ένα μπλε μπουφάν να προχωράει προς τον Λευκό Πύργο.

«Μα αυτός» συνέχισε «καθόταν παραδίπλα μας όση ώρα μιλούσαμε».

*
**

Μπήκε μέσα στο καφέ, που έβραζε από τη ζέστη.

«Μια χάρη» ζήτησε. «Πώς μπορώ να βρω έναν τηλεφωνικό κατάλογο της πόλης σας;»

Ένας τριαντάρης άντρας με πλούσια χαιτή τράβηξε έναν πολυμεταχειρισμένο κατάλογο του ΟΤΕ.

Θυμόταν καλά το επίθετό του. Υπήρχαν ωστόσο άλλα τρία ονόματα με το ίδιο επίθετο. Δίσταζε· μήπως δεν έπρεπε να τηλεφωνήσει, από πού κι ως πού θα ενδιαφερόταν τώρα; Ο χεταίος, που αλλιώς κατάλαβε τους δισταγμούς της, την προέτρεψε να κάνει όσες αστικές κλήσεις ήθελε.

«Κάπου να σβήσω το τσιγάρο μου».

Της έφερε ένα μεταλλικό τασάκι με θέρμη περισσότερη και από εκείνη που ανέβαζε ο εκτυφλωτικός μεσημεριάτικος ήλιος. Το δεύτερο νούμερο ήταν το σωστό. Μια γυναικεία φωνή γεμάτη απορία απάντησε «Ναι, εδώ είναι το σπίτι του Γιάννη Τσ... Εσείς ποια είστε;».

«Μια παλιά του γνωστή, βρέθηκα στην πόλη και ήθελα να δω πού βρίσκεται. Ξέρω ότι είναι στα καράβια».

«Γιάννη» ούρλιαξε αυτή από την άλλη γραμμή.

Η Ζωή ένιωσε τον σεισμό, εκείνο της Θεσσαλονίκης, να δονεί το έδαφος της στέρεης Καβάλας και να την καταπίνει το ρήγμα των εκατόν πενήντα χιλιομέτρων. Τι πήγε κι έκανε;

Τρία ατέλειωτα δευτερόλεπτα πέρασαν και άκουσε

τη φωνή του – συνήθως την άκουγε σε βαριά προφερομένα αγγλικά.

«Ναι;» είπε εκείνος.

Η Ζωή ανάκτησε την ψυχραιμία της.

«Είμαι η Ζωή, η δασκάλα σου» του είπε σαν να αυτοσαραχάζοταν «των αγγλικών».

Σιωπή.

«Πού είσαι;»

«Εδώ».

«Εδώ πού; Πώς;»

«Χάλασε το λεωφορείο».

«Τι;»

Πώς να του εξηγήσει;

«Άσ' το, έτσι πήρα...»

«Περίμενε, μην κουνηθείς, πες μου, πού είσαι;»

«Σε ένα καφέ Μυροβόλος».

«Μυροβόλος Άνοιξη. Σε δέκα λεπτά είμαι εκεί».

*
**

[...] «Παρών» φώναζε εκείνος κάπως υπερβολικά, σαν να ήταν και λίγο υποτιμητικό σ' αυτή την ηλικία να του φέρονται σαν σε μαθητούδι. Ωστόσο φαινόταν ότι απολάμβανε το μάθημα, ενώ η δική της αγωνία μεγάλωνε, μπας και την πιάσει αδιάβαστη ρωτώντας τη για κανένα άγνωστο συνώνυμο ή για κάποιον ιδιωματισμό. Βγαίνοντας, ένα από εκείνα τα μετεκλογικά βράδια του '81, κάποιοι μαθητές την καληνύχτισαν, «Κυρία, να πάμε όλοι μαζί η τάξη για ένα ποτό καμιά φορά».

Χαμογέλασε για το «κυρία» και τους αντιπρότεινε,

κάπως επιφυλακτικά, να το οργανώσουνε προς το τέλος της χρονιάς. Δεν ήξερε τα ήθη των μεγάλων φροντιστηρίων και προσπαθούσε να μην έρθει σε κόντρα με τους ιδιοκτήτες (που πλούτιζαν με τις δικές της φτηνές ώρες).

Και τότε τον άκουσε να ψιθυρίζει κοντά στο αυτί της «Μα θα 'ναι αργά τότε».

Η αναπνοή μύριζε πρωτόγνωρα, καθόλου ενοχλητικά.

Φορούσε ένα σορτς μέχρι τα γόνατα και σαγιονάρες. Πρόλαβε να δει τα δάχτυλά του να ξεπροβάλλουν πιο λευκά από το υπόλοιπο σώμα. Δεν τον είχε δει ποτέ έτσι ξανά, στην τάξη ερχόταν στα βραδινά τμήματα. Τα καστανά μαλλιά του, που είχαν πάρει πιο ανοιχτή απόχρωση, σκέπαζαν τον σβέρο του· μούσκει μια φράντζα πάνω στο μέτωπο. Έδειχνε λίγο σαστισμένος, αν θα έπρεπε να κρατήσει τον ρόλο του μαθητή ή του εαυτού του. Άλλωστε είχαν μεσολαβήσει μεταξύ τους και κάποια ακόμη περιστατικά που μάλλον τα αποσιωπούσαν. Της έδωσε το χέρι και μετά, σαν να μετάνιωσε, ένα βιαστικό φιλί.

«Δεν το περίμενα να σε βρω εδώ, έτσι πήρα».

«Δεν έφυγα ακόμη, σε λίγες μέρες» της είπε. «Κάτι γραφειοκρατικά και καθυστέρησα. Έλα πάμε».

«Να πάμε πού;»

«Σπίτι».

Του είπε ότι αποκλειόταν να τον ακολουθήσει. Έναν καφέ εδώ. Και μετά θα έπαιρνε το μεθεπόμενο λεωφορείο.

«Γιατί, πού πας;»

Ένωσε ταπεινωμένη. Ναι, επειδή διορίστηκε στο Δημόσιο. Κάπως έτσι το είχε δει.

«Πάω στον Έβρο, να διδάξω εκεί. Με διόρισαν ύστερα από τέσσερα χρόνια αναμονής στην επετηρίδα...»

«Δύσκολα που φεύγεις από το σπίτι σου. Αλλά είναι μια σίγουρη δουλειά το Δημόσιο.»

«Έτσι λένε όλοι, όμως εγώ ήμουν σίγουρη ότι θα βρισκόταν μια θέση πιο κοντά στη Θεσσαλονίκη. Τι θα κάνω εκεί πάνω;»

Του μιλούσε σαν να τον ήξερε χρόνια.

«Μπορείς να πας αύριο στην Αλεξανδρούπολη. Προλαβαίνεις να παρουσιαστείς, όπως μου λες. Μείνε να δεις την Καβάλα απόψε.»

Κατατρόμαξε.

«Έχουμε μεγάλο σπίτι.»

Χαμογέλασε.

«Εγώ δεν πάω ούτε στο εξοχικό μας στη Χαλκιδική, εσύ μου λες να μείνω εδώ. Δεν το συζητάω. Δεν το περίμενα να σε βρω, ήθελα μόνο να μάθω πού είσαι. Ίσως αν δε χαλούσε το λεωφορείο να μην...»

«Να μην έπαιρνες καν;»

«Μην το πάρεις έτσι. Σου χρωστούσα μια εξήγηση από τότε...»

Της άρπαξε την τσάντα.

«Έχω μια ιδέα. Θα μείνεις. Όχι στο σπίτι μου. Τουρίστρια δεν είσαι;»

*
**

[...] Βιαζόταν να τελειώσει το μάθημα, θα πήγαιναν σινεμά με τη Ναταλία, στην τελευταία προβολή, όπως είχανε συνεννοηθεί. Σκέφτηκε να βάλει ένα μικρό διαγωνισμό τη δεύτερη ώρα, είχε καιρό να τους δώσει ένα τεστ, μπας και έφευγαν γρηγορότερα. Συνήθως τα τμήματα των μεγάλων τελειώνουν γρήγορα και αποχωρούν πριν από το κουδούνι. Όμως ο Γιάννης σοβάρεψε στην ιδέα του τεστ, έσκυψε το κεφάλι του και άρχισε να μελετάει προσεκτικά τα θέματα. Η αίθουσα ήταν μικρή και αδιέξοδη, όμως καλοφωτισμένη και φρεσκοβαμμένη, στον τέταρτο όροφο του επιβλητικού φροντιστηρίου στο κέντρο της πόλης, μια ανάσα από τη θάλασσα. Μια αφίσα στον τοίχο, αγγλική εξοχή, εκτυπωτικό πράσινο που απορροφούσε το μάτι.

Πράγματι οι περισσότεροι μαθητές άφηναν τις κόλλες λέγοντας μια καληνύχτα, όμως ο Γιάννης Τσ. καθυστέρουσε. Συνηθίζεται ο καθηγητής να περιφέρεται ανάμεσα στα θρανία, έτσι κι αυτή πλησίασε διακριτικά και του έριξε μια ματιά δήθεν αδιάφορα και θετικά μαζί. Είχε κουρέψει τα μαλλιά του κοντά, λίγο εκτός εποχής, τα αυτιά του είχαν πεταχτεί, όμως ο σβέρκος του ξεπρόβαλλε σαν ακλόνητος κορμός δέντρου. Το πουκάμισο ατσαλάκωτο, λες και δεν είχε ζωντανή σάρκα από κάτω. Αναρωτήθηκε ποια να τον σιδέρωνε στο σπίτι, σε ποιο σπίτι – αδιακρισίες... Ως εδώ.

Εκείνος γύρισε ξαφνικά και ρώτησε «Συγγνώμη, πόση ώρα έχουμε ακόμη;» και η Ζωή τού απάντησε απευχόμενη «Μέχρι να χτυπήσει το κουδούνι».

Κοίταξε το ρολόι του, φορούσε ένα καλό ρολόι, σαν εκείνα που προτιμούσε ο πατέρας της, τα μεταλλικά με

πολλά εξαρτήματα και κουρδιστήρια, πράγμα που δήλωνε άνθρωπο πολυάσχολο και επιδειξιμανή. Πρόλαβε να δει και τα χέρια του, τα δάχτυλα, αλλά εντελώς φευγαλέα, μην προδοθεί ότι τον παρατηρούσε, κι ας τον επιτηρούσε όπως όφειλε. Το σώμα του άφηνε ένα εκτόπισμα, διέγραφε κάτι στον χώρο που ήταν ανησυχητικό και διεγερτικό μαζί.

Κάποια στιγμή τελείωσε το διαγώνισμα μαζί με την υπομονή της, απέμεναν μόλις δέκα λεπτά να προφτάσει να πάει στον κινηματογράφο.

«Θα πάτε για ποτό;» ρώτησε ο μαθητής κάπως διστακτικά ενώ μάζευε τα βιβλία και τα στίλο του.

«Όχι, θα πάω στον κινηματογράφο» απάντησε η Ζωή σαν να μετάνιωσε για τη διευκρίνιση.

«Να σας πάω μέχρι εκεί;»

Δεν περίμενε τέτοια πρόταση, «Βιάζομαι» του είπε κοφτά. «Καληνύχτα» τον αποχαιρέτησε απότομα και ίσως αδέξια ως δασκάλα.

Με χτυποκάρδι άρπαξε την τσάντα της, έτρεξε στην τουαλέτα για να πάρει μια βαθιά ανάσα. Μάλλον είχε ταραχτεί. Η σχέση της με το άλλο φύλο μέσα στην αίθουσα ήταν κάτι που δεν το είχε υπολογίσει. Ένας δάσκαλος παραμένει ουδέτερος. Όμως εδώ βρισκόταν σε ένα φροντιστήριο, πληρωνόταν με την ώρα –της κακιάς ώρας– και είχε να κάνει με έναν συνομήλικο. Τι πείραζε αν του μιλούσε λίγο παραπάνω;

Βγήκε στον δρόμο τρέχοντας με τα μποτάκια, διαποτισμένη από την υγρασία του Νοεμβρίου.

Η Ναταλία, αγχωμένη, περίμενε στο Φαργκάνη δίπλα στο ταμείο, με τα εισιτήρια στο χέρι.

«Άντε, αρχίζει σε ένα λεπτό» είπε και την κοίταξε παραξενεμένη. Με τους μήνες, γινόταν η πιο κολλητή της και η πιο διαβασμένη σε θέματα γυναικείας συμπεριφοράς. Κι άλλοι έσβηναν τα τσιγάρα στο φουαγιέ σπεύδοντας να βυθιστούν στα σκοτάδια. Ενώ ξεκινούσε η Αυτοκρατορία των αισθήσεων, η Ζωή άρχιζε να καταρρέει. Οι Γιαπωνέζοι εραστές έδιναν επί της οθόνης ένα μάθημα ζωής και πάθους, κι εκείνη αρνιόταν να αντικρίσει κατάματα ένα άτομο που –αν μη τι άλλο– ήταν ευγενικό και θετικό απέναντί της.

Ξεφυσούσε, η Ναταλία τής έπιανε το χέρι σαν γκόμενος που συμπαραστέκεται στη φοβισμένη κοπέλα του λίγο πριν τη διακορεύσει. Είχανε ακουστά για την ταινία, ότι λογοκρίθηκε και απαγορεύτηκε, είχανε δει πολλές ερωτικές ταινίες στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης και στη λέσχη του ΦΟΘΚ, όμως ο Γιαπωνέζος εδώ την τάραζε αληθινά. Ο τρόπος που αγγίζονταν και πιάνονταν και αρπάζονταν οι εραστές, ο πόνος και η ηδονή μαζί, οι εκφράσεις των προσώπων τους σε κάθε γκάμα απόλαυσης και λατρείας. Ακόμα και η θαρραλέα Ναταλία δεν πήγαινε πίσω. Στριφογύριζε ανήσυχη και αναδίπλωνε τη φούστα της λες και της την τράβαγε κάποιος επιτόπου. Μέχρι το διάλειμμα δεν αντάλλαξαν κουβέντα, βγήκαν για ένα τσιγάρο στο φουαγιέ.

«Τρομερό».

«Δυνατό».

Ύστερα προσπάθησαν να ηρεμήσουν η μία την άλλη με φράσεις όπως «Έλα, καλέ, μην κάνουμε έτσι, έχουμε δει και έχουμε δει», όμως η Ζωή γυρίζει στη Ναταλία και της λέει επιτακτικά «Έχουμε όμως κάνει;».

Ευτυχώς, πάνω στο καυτό ερώτημα, ακούστηκε το προειδοποιητικό κουδούνι της αίθουσας και ξαναμπήκαν μέσα, όπου τα πράγματα επί της οθόνης έγιναν ακόμα πιο τολμηρά και εξοντωτικά.

Όταν άναψαν τα φώτα του τέλους, η σοιτωμένη Ζωή είδε τον Γιάννη Τσ., τον επιμελή μαθητή της, μόνο του, λοξά και πίσω, με ένα βλέμμα χαμένο, να σηκώνεται και να φεύγει. Εκείνη στάθηκε ακίνητη στον διάδρομο, εμποδίζοντας γνωστούς και αγνώστους, καθηλωμένη μέχρι να χαθεί η φιγούρα του προς την έξοδο· άρπαξε τη Ναταλία από το χέρι λέγοντάς της: «Ήταν και εδώ!».

«Ποιος;» ρώτησε αυτή ανακτώντας την ψυχραιμία της.

*
**

ΟΚ. Αφέθηκε. Το είχε αυτό. Παλιά μου τέχνη κόσκινο. Και στη σχολή και στο κόμμα, τότε, και στις παρέες τη λάτρευαν αλλά και τη φοβόντουσαν για τον παρορμητισμό της. Ο Γιάννης την οδήγησε είκοσι μέτρα παραπέρα. Ήταν ένα διώροφο ξενοδοχείο, ο Παρθενώνας, πολύ παλιό αλλά γοητευτικό σαν κτίσμα. Μπαίνοντας, η δροσιά καταλάγιασε την ανησυχία της. Φαίνεται ότι ο Γιάννης ήξερε τον ιδιοκτήτη, που έκανε και χρέη ρεσεψιονίστ.

«Γεια σου, αγορίνα» του είπε. «Ένα δωμάτιο με διπλό κρεβάτι και μπάνιο έχεις;»

Ο άλλος χαμογέλασε και τάχα μου κοίταζε τις κρατήσεις.

«Κάτι έμεινε» είπε.

Τους έδωσε ένα στον δεύτερο όροφο. Ψηλοτάβανο δωμάτιο, αφημένο στον χρόνο, ωστόσο καθαρό θα το έλεγες, με διπλό σιδερένιο κρεβάτι. Ναι, σιδερένιο. Η Ζωή θυμόταν να χοροπηδάει μικρή πάνω σε ένα τέτοιο, ύστερα όμως όλα άλλαξαν στο σπίτι, γινόταν πιο μοντέρνο και της έλειπε εκείνη η τραμπάλα με τις σούστες.

«Πες μου, τι θέλεις να κάνουμε; Πεινάς;»

Η Ζωή αμήχανα τον κοίταζε.

«Θέλω να βρίσκομαι αύριο μέχρι τις δύο στην Αλεξανδρούπολη» είπε κάπως απότομα. «Και λίγο να κοιμηθώ, δεν έκλεισα μάτι με τη σκέψη αυτού του ταξιδιού».

«Εντάξει, κυρία. Πάω να αλλάξω και θα 'ρθω σε δύο ώρες για βόλτες, να σου δείξω την πόλη». Έκανε να την πλησιάσει αλλά μετάνιωσε. «Καλώς ήρθες στην πόλη μας».

Εκείνη βγήκε στο μικρό μπαλκόνι και κοίταξε την ανηφόρα που ανέβαζε στην παλιά πόλη με το κάστρο στην κορυφή. Είχε ακόμη κίνηση στους δρόμους, το φέρι μποτ εν πλω. Ξαναγύρισε στο κρεβάτι και γυμνώθηκε. Έκανε ντους προσέχοντας μη γλιστρήσει στα πλακάκια. Δεν υπήρχε παρά ένα κομμάτι πράσινο σαπούνι, που η μυρωδιά του της θύμιζε κάτι παλιό, βιωμένο. Σίγουρα το ξενοδοχείο δεν προοριζόταν για υψηλό τουρισμό. Μπορεί να ήταν και καταφύγιο για ζευγάρια της μιας ώρας, αν και η θέση του στο κέντρο της πόλης ήταν ακατάλληλη. Λες; Αυτή πάντως δεν αισθανόταν ερωμένη κανενός και κακώς έκανε τέτοιους συνειρμούς.

Εάπλωσε και διάβασε λίγες σελίδες από το *Surfacing*. Της άρεσε η Καναδέζα αυτή. Της το είχε στείλει πακέτο μαζί με άλλα βιβλία η Ματούλα από τον Καναδά.

Μαζί με ένα γράμμα όπου την προέτρεπε να βρει έναν τρόπο να κάνει και αυτή ένα μεταπτυχιακό. Όμως η Ματούλα είχε έναν πατέρα τσιφλικά στα Γιαννιτσά και μία αδελφή παντρεμένη με εστιάτορα στο Τορόντο. Διατηρούσαν τακτική αλληλογραφία, η μία σπούδαζε έξω, η άλλη έκανε φροντιστήρια στη Θεσσαλονίκη...

Και όμως τα κατάφερε να κοιμηθεί. Ηρέμησε στη σκέψη ότι θα ξανάβλεπε τον Γιάννη, σε αντίθεση με τον Ραϊντ, που την τσίτωνε τους τελευταίους μήνες.

*
**

[...] Στην αίθουσα τελετών της Παλιάς Φιλοσοφικής εμφανίστηκε και ο Ραϊντ, σοβαρός υποψήφιος οδοντίατρος, στο τελευταίο του έτος, έτος ανακούφισης για την κυρία Πηνελόπη, που υπολόγιζε ότι τελειώνοντας ο Άραβας θα έφευγε στη Συρία, να πάει στο καλό, φανταζόταν η Ζωή να εύχεται η μάνα της, μια κατά τα άλλα προοδευτική ποιήτρια.

Ο Ραϊντ δε φωτογραφήθηκε μαζί της, της έδωσε ένα γλυκό φιλί πάνω στο σημαδεμένο μάγουλο και έφυγε βιαστικός και συγκινημένος. Τραυματισμένοι στο πρόσωπο ατύχημα, στήριζαν ο ένας τον άλλο και θα το συνέχιζαν για καιρό, προσπαθώντας να μην πληγωθούν περισσότερο. Όμως δε βρέθηκαν εκείνο το βράδυ, εκείνη προτίμησε τις φίλες της και εκείνος τη διακριτική του αποχώρηση, που προβλεπόταν παντοτινή. Άλλωστε του είχε εξηγηθεί από την αρχή: «Δεν είμαστε αρραβωνιασμένοι, Ραϊντ, ούτε λογοδοσμένοι, σ' αγαπώ με τον τρόπο μου κι εσύ θα έπρεπε να με βλέπεις με πιο δυτικό

μάτι, θα έπρεπε να το έχεις αποκτήσει έξι χρόνια τώρα στην πατρίδα μου».

Άραγε την αγαπούσε ή μήπως αισθανόταν υπεύθυνος για τη βόλτα που της πρότεινε μαζί με την Ντίνα και τον φίλο του; Είχε ακόμη ενοχές που σκοτώθηκε ο κολητός του και όχι για την ουλή που χαραχτηκε κάτω από το μάτι της και μέχρι το σαγόνι για να της θυμίζει εκείνη τη μοιραία βραδιά;

Για φαντάσου. Λίγο ακόμα και θα ήταν μια μονόφθαλμη πειρατίνα –αν όχι με μια γυάλινη μπίλια στο δεξί μάτι– ή δε θα ήταν τίποτε απ' όλα αυτά. Για λίγα δευτερόλεπτα αισθάνθηκε ανύπαρκτη, μια κατάσταση που δεν την ξεπέρασε ποτέ. Στο μηδέν.

*
**

Είχε βάλει τα λευκά του σαν έτοιμος να αποπλεύσει. Μόνο τα σιρίτια τού λείπανε. Της έδωσε ένα πεταχτό φιλί που μύριζε τσίγλα μέντα και ξανάδε το ρολόι στο χέρι του, όπως τότε μέσα στην τάξη. Στην αρχή την πήγε για καφέ στην παραλία, όπου ακόμη δεν είχε καταλαγιάσει η υγρασία. Όμως μετά άρχισε να έρχεται ένα αεράκι, από ψηλά, και τους έφτιαξε τη διάθεση.

«Η μάνα μου» είπε «θέλει να σε γνωρίσει».

Η Ζωή τρώμαξε.

«Μην ανησυχείς» είπε εκείνος «είναι ζήτημα φιλοξενίας, έτσι είμαστε εμείς. Δε θέλουμε φίλο και περαστικό να μένει μακριά μας».

Ο πατέρας του δούλευε διευθυντής σε μια μεγάλη καπναποθήκη από εκείνες τις πολυώροφες που δέσπο-

ζαν στην πόλη. Έβραζαν τα στήθη του από τη νικοτίνη κι
 ας μην κάπνιζε. Όλο εκείνο το περιβάλλον τον είχε επη-
 ρεάσει.

«Γι' αυτό κι εγώ δεν ήθελα να ακολουθήσω τη δου-
 λειά του, κλεισμένος μέσα στις ψηλές καπναποθήκες.
 Τις έχεις δει;»

Εκείνη άναψε άλλο ένα τσιγάρο. «Καλά που καπνί-
 ζω» του είπε «για να έχει ο πατέρας σου δουλειά».

«Πλάκα έχεις».

«Κι εσύ. Που ασχολείσαι μαζί μου».

«Εγώ το εννοούσα» είπε εκείνος. «Εσύ δε μ' άφηνες
 να σε πλησιάσω. Φοβόσουν μήπως σε κλείσουν μέσα για
 αποπλάνηση εικοσιτετράχρονου».

«Δεν ξέρεις τους ιδιοκτήτες των φροντιστηρίων».

«Χα χα» γέλασε αυτός. «Ήξερα όμως τις δύο άλλες
 αγγλιδούλες που δούλευαν εκεί μέσα. Δε μαζεύονταν
 από τα μπαρ και έφερναν πελατεία στο φροντιστήριο.
 Μόνον εσύ ήσουν τόσο αυστηρή».

«Συγγνώμη, Γιάννη, μιλάμε για μια σχολή, μην μπερ-
 δεύουμε τα κτίρια».

«Έχεις δίκιο, εγώ ωστόσο μάθαινα από σένα και σε
 παρατηρούσα. Ενώ εσύ; Πήρες ποτέ είδηση τι γινόταν;»

*
 **

[..] Στην άλλη άκρη του μπαρ, ο Γιάννης στεκόταν εκεί,
 ευθυτενής και σοβαρός, πίνοντας, χωρίς να δίνει σημασία
 γύρω του. Και γιατί δεν αισθάνθηκε περίεργα ή άσχημα
 όταν μπήκανε μέσα πέντε Άραβες και Έλληνες συμφοι-
 τητές του Ραϊντ και από τη δική της πλευρά η Ναταλία, η

Ματούλα και ο Τάκης; Ο Άλκης μυρίστηκε φάση, έβαζε δυνατές μουσικές και είχε σκοπό να τους φουντώσει.

Ιδού τα αμείλικτα ερωτήματα των είκοσι τεσσάρων χρόνων μιας αδιόριστης καθηγήτριας: Ποιος είχε μπει πρώτος στο μπαρ, αυτή ή εκείνος; Και πώς θα μπορούσε να προσποιείται ότι αυτός δε βρισκόταν εκεί, όταν τους χωρίζαν πέντε στριμωγμένα σώματα;

Η Ναταλία κατάλαβε αμέσως τι έτρεχε και την πρόλαβε, «Μη σπαστείς, ολόκληρος άντρας είναι, μην κωλώνεις, είσαι τρελή που τον βλέπεις σαν δασκάλα ωρομίσθια; Μίλα του εσύ πρώτη, εσύ είσαι η εξουσία».

Η Ναταλία κορδώθηκε, στην περίπτωση της δε θα υπήρχε θέμα αναστολής, τα κατάφερε στις σχέσεις της και στα προσωπικά της και χαμογελούσε με τον διασταγμό της άλλης.

Η Ζωή ωστόσο, ύστερα από τρία ποτά και με την απογειωτική μουσική του Άλκη –κάθε είδους χορευτική, φάνκι, σόουλ και καθαρόαιμη ντίσκο–, τα κατάφερε να φαίνεται ακόμα πιο χαοτική. Γύρω στη μία ήταν όλοι ζαλισμένοι και πιωμένοι, ενώ ο Γιάννης, στη γωνία, είχε πιάσει κουβέντα με έναν αστυνομικό, δίνοντας την εντύπωση ότι συναντήθηκαν τυχαία.

«Ο δικός σου μιλάει με μπάτσο» ψιθύρισε η Ματούλα.

«Εδώ δίπλα θα κάνει βάρδια, στο Αμερικανικό Προξενείο».

«Έχει στιλάκι στρατιωτικό όμως».

«Μη φοβάσαι, Ματούλα, απόψε δε θα εισβάλουν με την κλούβα να μας μαζέψουν, έχουμε το μέσο».

Το τελευταίο τούς εκνεύριζε, κάνα δυο φορές βρέθηκαν για εξακρίβωση στοιχείων, με μια ολιγόωρη κράτη-

ση στο τμήμα, έτσι χωρίς λόγο, γιατί η αστυνομία συνέχιζε να κάνει τη δουλειά της – αλλά ποια δουλειά; Κανείς δε γνώριζε.

*
**

«Σε πειράζει να κοιμηθώ μόνη μου;» τον ρώτησε στον γυρισμό. Σαν να το περίμενε εκείνος, σκοτείνιασε κάπως το βλέμμα, απογοητευμένο.

«Το περίμενα ότι θα το έλεγες».

«Θέλω να περάσω ήσυχα στην καινούρια μου θέση, Γιάννη. Δε θέλω να σε σκέφτομαι».

«Θα σε σκέφτομαι όμως εγώ. Οπότε ίδιος μπελάς».

Έσκυψε και της έδωσε ένα ελαφρύ φιλί στον λαιμό.

«Πρέπει μια μέρα να μου πεις πώς έγινε αυτό το σημάδακι. Να το ξεπεράσεις κι αυτό» της είπε και πέρασε με το δάχτυλό του την ουλή κάτω από το μάτι μέχρι το μάγουλο.

Για μια στιγμή την κατατρόπωσε. Όμως τον σταμάτησε. Ήθελε να μάθει πώς θα έφευγε την επομένη, πώς θα έφτανε στην Αλεξανδρούπολη.

«Θα σε πάω εγώ» είπε εκείνος. «Με το αυτοκίνητο του πατέρα μου».

«Αποκλείεται να σε βάλω σε άλλους μπελάδες» του είπε.

«Το αποφάσισα. Αν δε θέλεις, θα έρχομαι πίσω από το λεωφορείο και θα σας κάνω προσπεράσεις στις στροφές, δεν είναι και λίγες μετά την Κομοτηνή».

«Είσαι λίγο τρελούτσικος. Δεν έπρεπε να χαλάσει το λεωφορείο».

